

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

IV. Quæst. An detur de non vsu contra Concordata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

ne reperiri debiliores, quod latius ostendimus in sequenti quaest. Et illa doctrina Bartol. in l. vlt. c. de Cur. fur. in foro ecclesiastico non est tuta, nisi apud Iudices reorū singulares amicos. Quod de lege super continentia clericorum Orientalis Ecclesiæ adfertur, respondemus, in legibus illis Latine Ecclesiæ Orientales cenleri exceptos, ut qui ab antiquo suas habebant leges circa continentiam certo modo post obitum vxoris seruandam c. si quis, & ibi glo. 22. dist. Quæ orientalium leges à Pontificibus in Latina Ecclesia quoad ipsos orientales nunquam reprobatae fuerunt. Vnde Stephanus Pontifex super isto casu consultus in c. aliter. dist. 21. sic ait: Aliter se orientalium traditio habet Ecclesiarum, aliter huius S. Romanæ Ecclesiæ. Et in ca. de libellis. dist. 20. Leo Papa expressè præcipit causas quasque determinandas esse iuxta canones, & decretales Pontificum postpositis aliorum quantumcunq; Sanctorum Virorum libellis, & commetariis.

12. Atque hoc procedit etiam si illæ decretales, & ordinationes Pontificiæ non reperiuntur in corpore Iuris. Ita Nicolaus Papa in can. Si Romanorum. 19. dist. acriter reprehendit Episcopos Galliæ, quod indifferenter vtantur decretis Pontificum, si illa decreta eorum seruiant intentioni, sin minus, scribere præsumant; talia Decreta non esse in corpore Codicis, & ideo inter Canones non assumenda. Ad c. Deniq. dist. 4. frequenter in hac materia à DD. allegatum, dicimus: Indè nihil aliud probari quam quod frequens vsus (qui non præsumitur, sed in subiecta qualibet materia probandus est) contra legem, aliquam excusationem inducat. Sed & textus ibi loquitur, per verbum, fortè, id est talem excusationem admittendam, si agatur de nuda exhortatione, non autem de præcepto superioris. Rebuffo Gallo suam relinquimus libertatem loquendi cōtra Burfales, vt vocat, Pontificum constitutiones: Interim Pontifex manet Rector Vniuersalis Ecclesiæ, & administrator omnium bonorum Ecclesiasticorum non minus in Gal-

15. lia, & Germania, quam in Italia, & Hispania,

iuxta illud; Papa est Dominus omnium c. postquam. 1. q. 2. Et in beneficialibus habet dominium absolutum, c. proposuit de concess. prebend. Id constat, quod Henricus III. abiurato Calvinismo rediens in gratiam S. Matris Ecclesiæ sine difficultate ipsemet Rex per suum Oratorem iurauit seruare tam Decreta S. Concilij Tridentini, quam Concordata inter Gallos, & Leonem X. firmata.

QVÆSTIO IIII.

An exceptio de non vsu Concordatorum in iudicio locum habere possit.

EXCEPTIO Lex nõ recepta, & exceptio Lex non in vsu, quati pari passu ambulat cum plerisq; aduocatis, qui desperatas habent causas: Pro quarum tamen defensione adferunt illa generalia: Regulare est, quod Lex noua non acquirit vires, quoties successiue fiunt plures actus contra eam, sciente Conditore, vel eius successore, & non contradicente; quia sic non dicitur moribus vtentium recepta, & Superior videtur acquiescere illi contrauentioni, ad not. in l. de quib. ff. de leg. glo. in cap. 1. de reug. & pa. Nec ad hoc requiritur consuetudo præscripta per 10. annos, sed sufficit simpliciter vsus cōtrarius, quia superior videtur eam legem tacitè tollere, ex quo scit contrarium obseruari, & patitur. Aretin. cons. u. col. pen. Rom. cons. 512. & plures quos congerit Flam. Paris. de Confid. q. n. nu. 21. & sequent. Circa hanc quaest. notandum primo ad obligationem Legis Pontificiæ satis esse publicationem factam in Curia: ita vt constitutiones Romæ publicatæ ligent per totum mundum. Decis. Tol. 444. Imol. in proemio Cle. Berous in c. cognoscentes de const. nu. 49. & 50. Menoch. de ar. iud. cap. 185. à n. 8. quia Conditori canonum, & Vicario Creatoris subiecta est omnis creatura, & plenitudo potestatis Pontificiæ se extendit ad omnes homines cap. decreto 2. q. 2. q. 6. Pulcher, & notabilis textus in cap. Si decreta dist. 20. Vbi Nicolaus Papa ad clerum Constantinopolitanum sic scribit: Si decreta

- 6 Romanorum Pontificum non habetis de neglectu, atque incuria estis redarguendi, si verò habetis, & non obseruatis de temeritate estis corripendi, & increpandi. Ex quo procedit Granutium in libello *Simonettae de Reser. quest. 99.* plures allegando, multa incaute adducere, & incertissima pro certis in hac materia presupponere, dū ait, primò Satis esse allegare legem in partibus non promulgatam, vt probandi onus in aduersarium transferatur iuxta *Dec. in l. omnes populiff. de iust. & iur.* & certò certius esse promulgationem Romæ factam non prodesse vt prouincias arctet *gloss. in ca. cognoscentes, de consuet.* Secundò quod allegans extrauagantem teneatur probare illam esse vltu receptam per *Pius. decis. 281. lib. 1. Burf. conf. 55.* Hæc etenim omnia corruunt, primò ex firma doctrina DD. attestantium satis esse ad obligationem legis Pontificiæ publicationem in Curia factam: Secundò ex mox subsequenti notabili. Tertiò quod non minus ponderis habere debent perpetuæ constitutiones etiam extrauagantes, quàm Regulæ Cancellariæ, quæ vbiq; omnes ligant viuente Pontifice eorum latore. Et quis obsecrò dicet S. Iudicium Rotæ infinitas prouisiones rectè irritasse tam vltra, quàm citra montes, propter Regulam de publicandis resignationibus non seruata, & nunc idem fieri non posse per Constitutionem Gregorij XIII. perpetuam, in locum dictæ regulæ subrogatam, ac nullibi, quàm in Curia publicatam: Secundum verò dictum Granutij, quod allegas extrauagantem teneatur probare eius vltum, continet manifestam absurditatem: videlicet, quod nullus iudex posset pronunciare iuxta nouam legem vbiq; promulgatam. Nam cum primus allegans non posset probare vltum, sequeretur quod iudex tunc contra legem pronunciare deberet: & consequenter secundus, & tertius allegantes legem, non solum non possent docere vltum, sed illis etiam ex priori iudicio, non vltus, videretur opponendus. Sic omnes leges Pontificiæ transirent in fumum, donec veniret Pontifex vnus, qui leges extrauagantes in
- corpus Iuris referret, leges dico forsariam quasi vbiq; per non vltum, ex quorundam opinione, abrogatas. Sequeretur item ante collectione Decreti, & Decretalium nullum Canonem vim legis habuisse, nisi per allegantes probato vltu, contra id quod determinatur in *Can. Si Romanorum, 39. distin.* cuius verba *supra 9. 3.* posuimus. Sequeretur item iuxta Decreta S. Concilij Tridentini iudicè non posse pronunciare, nisi constito prius decreta esse in qualibet particulari prouincia vltata: Et sic omnem abutsum, & quamlibet corruptelam contra optimè constitutas leges tollerandam. Hinc (proh dolor) ruina Ecclesiarum. Id certum esse debet legem à Principe decretam debere suum habere effectum, & ceteri vltu receptam (si moueatur quaestio aliquot post constitutionem antus elapsis) donec fuerit probatum fuisse sublatam per contrarium vltum (tactè saltè à Legislatore probatum, vt mox infra) *Gozad. conf. 32. num. 9. Abb. conf. 53. lib. 2. Socinus junior conf. 23. num. 46.* Nam lege constituta non de ipsa, sed secundum ipsam iudicandum esse habemus ex D. Augustino *ca. in istis distin. 4.* Confirmatur notitrum hoc notabile, quia quoties Legislator vult lege non constringi subditos absentes, nisi in eorum parochia fiat publicatio, tunc Legislator hoc exprimit. Sic quando S. Concilio vltum fuit irritare clandestina matrimonia tunc primùm quando hoc decretum specialiter in parochia sit promulgatum, in specie expressit legem hanc, ex speciali causa, quæ mouit S. Concilium, non obligare subditos, vsq; post specialem promulgationem. *Sess. 24. cap. 1.* ergò à contrario sensu alia decreta S. Concilij ligant, siue extra Romam promulgata sint, siue non. Secundò notandum non habere vllam probabilitatem Pontificem tam maturo cõsilio pro vtilitate Reipublic. Christianæ, generalem legem promulgando, eius obligationis vim velle esse dependentem ex factis subditorum, vt si contra eam legem plures pluries agant, ob hoc minus firma censi debeat: atrenotò præsertim singulorum Episcoporum iuramentum

iuramento, quo se astringunt ad recipien-
 das constitutiones, decreta, & ordinatio-
 nes Apostolicas. Tertio notandum quod
 quantumcumque Flam. de Confid. *quest.*
 19 *n. num. 18.* vnâ cum Petro Gregorio *Synag.*
lib. 17. capit. 17. numer. 20. contendant, per
 exceptionem de non usu, excusare Gal-
 los Bullæ Pij V. de Confiden. contraueni-
 entes, vsque ad speciale monitorium Sixti
 V. eorû tamen rationes nihil concludunt,
 vt apparet tam ex argumentis hinc inde
 adductis, quam ex ipsa constitutione Sixti
 V. Nam omnia argumenta pro sustentan-
 da huiusmodi exceptione inuituntur taci-
 ta voluntati Legislatoris, & requirunt ta-
 lem non usum, vt vere possit dici Legisla-
 torem ex conuentia sustulisse obligatio-
 nem legis; quod projecto dici non potest,
 nec circa bullam Pij V. super Confidentialia,
 ex quò Sixtus V. successor egerit ferens
 Gallorum inobedientiam eos specialiter
 ad obseruantiam Legis Pij V. adstringere
 20 voluit: Nec circa Concordata Germaniæ
 tale somnium adducere fas est, attento
 quòd huiusmodi non usus [sic] icubi præ-
 tendatur non solum nunquam à Pontifi-
 ce tacite, vel expressè probatus, sed ex-
 pressè improbatas appareat, tum aliàs,
 tum per declarationem Clementis VII.
 adeo claram, tàm in vltimis Ratisponen-
 comitijs, vbi Anno 94. Illustriss. Cardin.
 21 MADRVTVS S. D. N. CLEMEN-
 TIS VIII. Legatus, omnes Prælatos
 Germaniæ ad obseruantiam Concordato-
 rum, in articulis propositis ardenti pio-
 que zelo admonuit, ex mente Sanctissimi
 increpando eos, qui prouisiones Aposto-
 licas iuxta Concordata per S. Sedem A-
 postolicâ decretas excludere præsumunt.
 22 Quarto notand. quòd Lex cum decreto ir-
 ritante annullat omnem actum subsequen-
 tem in contrarium factum. *Oldr. cons. 319.*
Abb. in cap. dilectus. num. 14. & plures quæ con-
gerit Flam. de Resig. lib. 4. q. 9. num. 29. Quod
 verò Granutius *supradictò loco num. 20.* af-
 23 firmat: Decretum irritans nõ ligare igno-
 rantes, nisi facta promulgatione in loco,
 per *Put. d. decis. 281. lib. 1. Mandos. ad Rom. consil.*
 24 *289.* nullum habet fundamentum, nec per

ipsum, nec per eos quos allegat vlla firma-
 ratione probatur, eiusq; refutatio ex præ-
 missis satis liquet. Et ex illa *Put. tam sepe* 24
allegata decis. 281. aliud rectè non conuincit-
 tur, nisi quod probabilis ignorantia extra-
 uagantis non notè excusat à pænis censu-
 rarum, & quod decretum afficiat ignoran-
 tes quoad annulationem actus, licet non
 quoad pænam. Quod procedit, quando
 verè ex actis constat de probabili, id est,
 non reprehensibili ignorantia. Nam scientia 25
 legum, & constitutionum regulariter
 præsumitur *Flam. lib. 5. q. 6. nu. 222.* Et cum
 Episcopi vix vnquam possint prætere
 probabilem, & satis excusabilem ignoran-
 tiam Apostolicarum constitutionum Ro-
 mæ promulgatarum, stante *supradictò*
can. Si decreta. dist. 20. ideo subsistit doctrina
 dicti Flam. *supra quest. 2. allegata.* Nec scrupulum mouere debet, quod idem Flam. 26
lib. 8. q. 8. numer. 154. ait: Decretum irritans
 habere tacitam conditionem si recipiatur.
 Nam longè rectius dicitur omnes consti-
 tutiones Apostolicas habere mandatum,
 vt recipiantur: & si à quibusdam non re-
 cipiantur, peccatum inobedienciæ non
 tollere vim legis, nisi sciente, & tacite sal-
 tem approbante Legislatore, tot contra
 legem actus appareant, vt eam abrogatam
 esse iuste credere possimus. Quare huic
 Flaminij dicto opponimus, quod ipse *par-*
ib. supra. d. li. & quest. num. 133. ad quædam al-
 legata respondet: nihil referre ita allegari.
 Sufficit autem in essentia esse constitutio-
 nem, & habere vim legis: effectus enim
 magis attendi debet, quam sonus verbo-
 rum, maxime particularium Doctorum.
 27 *Grauet. cons. 301. & 305.* Et quamvis CLE-
 MENS VIII. in sua sancta constitutio-
 ne contra munerum largitionem velit, &
 specialiter ordinauerit [ad excludendas hu-
 iusmodi exceptiones] vt dicta constitutio
 etiam vltra montes perindè habeatur, ac si
 cuique personaliter intimata, & ab vno-
 quoque iurata fuisset: per hoc tamen non
 licet inferre, contra alias constitutiones
 Decreto irritante simpliciter munitas, in-
 differenter dari posse, de non recepta lege,
 vel non usu.

- 28 Atque hinc etiam ex his, concurrente
evidentissima utilitate, & necessitate Reip.
Christiane sacra Congregatio Illustrissi-
morum Dominorum Cardinalium, pro
interpretatione S. Concilij Tridentini de-
putatorum, sæpius determinavit, non v-
sum allegari non posse, aduersus Decreta
dicti S. Concilij. Sic dicta S. Congregatio
in certis Burge, Paduan. Leodien. & Ver-
cel. propositis quæstionibus resoluit, etiã
immemorabilem consuetudinem, non excu-
sare à residentia Canonicos, & dignita-
tes obtinentes in Cathedralibus, & colle-
giatis insignibus. Ex quo clarum est præ-
positos non residentes in nullo foro execu-
tari posse, etiam si vocem in Capitulo non
habeant, nec distributiones quotidianas
cum cæteris accipiant, hisq; non minùs ac
aliis detrahenda est tertia pars fructuum,
& in distributiones quotidianas conuertē-
da: Ita eadem Congregatio respondit in
vna Aquitanen. Et in vna Rauenenen. de-
clarauit, quod Ordinarius in collatione
beneficiorum pro sigillo nihil possit accipe-
re, etiam si ab immemorabili tempore fue-
rit obseruatum, vt certum quid recipiat. Sic-
ut in alia Auien. quod examinatores etiam
vigore consuetudinis peracto examine ni-
hil accipere possint ab eo, cui collatum
fuit beneficium. Nec immeritò S. Con-
gregatio ad has descendit resolutiones, ne
nimirum etiam post S. Concilium tanto
labore congregatum etiamnum circa eius
Decreta in iure incerto, & dubio versari
videremur. Facile enim nimis est in quali-
bet ciuitate nedum provincia cõtra quas-
cunque ecclesiasticas leges inuenire actus
contrarios. Quod si ex his indifferenter li-
ceret dare de non usu, non posset iudex
vllam Sententiam dirigere ad normam sa-
crorum Canonum. Ego ab eo tempore,
quo ante 20. annos cepi gustare studiũ sa-
crorum Canonum nihil vidi Reipu. magis
perniciosum, quàm cõtra sacras leges pu-
gnam, hisce exceptionibus, Lex non rece-
pta, Lex non in usu, innoxiam. Nec dubito,
quin istis præteritionibus magna Aduoca-
torum, Procuratorum, Iudicũ minus cir-
cumspectè agentium, ac etiam Theologo-
rum in excusandis consentientium errorib.
contra ius posituum plus æquo propen-
sorum, magna inquam cæterua volet, &
descendat ad eos vbi sine lege est sæpiterna
cõfusio. Dum multi multa proponunt ad
restaurandam apud Ultramontanos eccle-
siasticam disciplinam, in eorum condescen-
do sententiã, qui arbitrantur validissimum
fore remedium, si Sanctissimo D. N. per-
suadeatur inatura editio septimi Decreta-
lium cum valido Decreto, præcludente
ianuam forensibus illis ad huiusmodi ex-
ceptiones confugiendi. Et quoniam ex Re-
uerendissimo, & doctissimo Domi. FLA-
MINIO Parisio de Consil. q. vi. nu. 4. habe-
mus Sanctitatem suã circa dicti libri edi-
tionem mandatum dedisse Illustrissimis,
Reuerendissimis, doctrina experientia, hu-
manitate, auctoritate amplissimis S. R. E.
Cardinalibus DOMINICO PINEL-
LO, HIERONYMO MATTHÆIO,
& ASCANIO COLVMNÆ opta-
rem sanè vnã mecum omnes Ultramonta-
nos ad eorũ pedes prouolutos videre, sup-
plices exorando, ne tam sancti, & necessa-
rij operis fructu diutiùs nos priuatos esse
patiantur. Speramus igitur propediem vi-
dere in dicto libro, recentiores Apostoli-
cas constitutiones optime ordinatas, mu-
nitasq; tali decreto quale Sanctissimo Põ-
tifici nostro apponere placuit, in illa sua de
Largitione munerũ sanctissima lege. Cui
libro septimi Decretalium si accedat ali-
cuius Nuncij Apostoli (familiares habentis
manus ab omni munere excutientes)
constans ad felicem executionem, & in-
defessa (exemplo Reuerendissimi, & nun-
quam satis laudati EPISCOPI VER-
CELLENSENSIS, in Coloniensi pertur-
batione fortis viri, & pij parentis officium
insigniter præstantis) industria, non car-
tha, & calamo, sed opere, & re ipsa corri-
gendos abusus extirpando & Ecclesiarum
statuta reuidendo, his mediis omninò ec-
clesiastica disciplina etiam apud Germa-
nos mox in meliori apparebit forma. Fe-
lix tunc prædicabatur Hebreorũ Resp. dũ
leges optime custodirentur propter Oniz
Pontificis dispositionem ac pietatem, &
animos

animos odio habentes mala. z. Mach. c. 3. Faxit itaque benignus D E V S, vt sub isto Nostro CLEMENTE pacifico, & in pace procuranda prorsus admirabili Pontifice etiam Germani liberentur per sacras leges ab imminenti ruina periculo; illamque resument erga sanctam Sedem obseruantiam, quam maiores nostri tot Imperatores, Reges, Principes, tanto studio illustrarunt.

42 Proinde redeundo ad propositum nostrum, præmissorum intuitu plus satis manifestum euadit, quod minime conueniat Germanorum integritati opponere non vsum suis Concordatis; quæ non solum non minus firmum habent decretum, quam aliæ ordinationes Apostolicæ, sed etiam in §. quous, &c. specialiter prouisum existit, quod hæc obseruantia Concordatorum omnino durare debeat, donec de consensu Nationis in Concilio aliud ordinatum fuerit: Verba dicti §. sunt clara, ibi: à Calendis Iunii proxime futuri ipsa (Ordinatio) currere incipiet, & durabit deinceps, nisi in futuro Concilio de consensu dictæ Nationis aliter fuerit ordinatum. Et in §. taxæ autem. Dare que hæc obseruantia deinceps, nisi eam similiter in futuro Concilio de ipsius Nationis consensu contingat immutari.

43 Quinto principaliter notandum, quod Episcopi, Prælati, & Ordinarii contra Concordata allegantes non vsum, verè incidunt in Scyllam, volentes fugere Charibdim. Vbi enim exeunt CONCORDATA, ibi intrant Reseruaciones Regularum Cancellariæ: quæ reseruaciones cum sint ampliores, & Ordinariis duriores, non expedit nobis, vt à Concordatis recedentes alium ingrediamur labyrinthum. Id namq; pro indubitato habemus, reseruacionibus Regularum Cancellariæ quas quilibet Pontifex in signum supræmæ potestatis, in Principio Pontificatus mandato suo firmat, nihil opponi posse, nisi specialia Nationum Concordata. Sum. in pro. em. Reg.

44 Firma itaque ex his manet Conclusio, contra Concordata non posse opponi

exceptionem de non vsu.

Ad argumentum in contrarium negatur Pontifices acquiescere huic contrauentioni. Quacumq; etenim occasione data, Pontifices semper declararunt, & Rota scriptis iudicauit, omnes, & quascumq; prouisiones contra Concordata ab Ordinariis attentatas fuisse nullas, & irritas, vt manifestè patet tum ex supradictis, tum ex infra scriptis decisionibus, tum maxime ex bulla illa Clementis VII. supraposita.

QVÆSTIO. V.

An accipientes, & retinentes beneficia ab Ordinariis collata, contratenorem Concordatorum, sint securi, possintq; excusari in foro Conscientiæ.

Pro excusatione huiusmodi prouisionum facere videtur cum primis doctrina Flam. Parisii de Consid. q. 14. num. 34. sit loquentis: Et hic non omitram, quod forum conscientiæ ligat, & validat actum, in quo est prætermissa forma tradita, vel non seruata, dummodo dolus non interuenierit: Inno. in cap. Quia propter, de elect. Ioan. Andr. & Abb. in cap. is qui, de sponsal. Abb. in cap. 1. de constit. Vbi Fel. & Dec. num. 28. 29. Gemmi. inc. 1. per illum textum, de sponsal. in 6. Anchar. in c. beneficium, q. 7. de Reg. lur. lason. in l. si non sortem. n. 4. ff. de cond. indeb. Gig. de pens. q. 24. nu. 9. Quod nota pro eo, qui non publicauit resignationem iuxta Gregorianam, non emisit professionem fidei, non fuit approbatus ab examineribus electis in Synodo Diocæsana; habuit beneficium per electionem non seruata forma tradita à lure, vel per præsentationem patroni elapso tempore, aut per collationem non habentis facultatem, vel habentis, & non valentis conferre propter excommunicationem, suspensionem aut aliam causam. Nam isti omnes videntur tuti in foro conscientiæ, Abd. in cap. 1. de in integrum rest. ad finem. Anch. reg. 1. de reg. iur. quest. 7. colu. 34. Tirac. in tract. de leg. conu. gl. 2. num. 20. Boer. decis. 1. num. 15. cum alijs allegatis per Couar. in capit.